

Helsingin kaupungin liikenneliikelaitos
OSAVUOSIKATSAUS 1.1. – 30.6.2020

HKLjk 21.8.2020

HELSINGIN KAUPUNGIN LIIKENNELIIKELAITOS

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS

Helsingin kaupunkistrategia 2017-2021 hyväksyttiin 27.9.2017 kaupunginvaltuustossa. Joukkoliikenteen pitkän aikajänteen kehittämisen kannalta olennaisia ovat mm. tavoitteet kestävästä liikkumisesta edistämiseksi sekä linjaukset Vihdintien ja Tuusulanväylän kaupunkibulevardien ja Malmin raitiotien suunnittelusta. HKL:n valintoja suuntaa myös Helsingin kaupungin tavoite edistyksellisyydestä digitalisaation hyödyntämisessä.

Helsingin kaupunkistrategian lisäksi HKL:n tavoiteohjelma vuosille 2016-2024 luo perustaa HKL:n toiminnan kehittämiselle. Tavoiteohjelmassa määritellään HKL:n strategiset tavoitteet ja näitä toteuttavat toimenpitekokonaisuudet eli kehitysohjelmat. Voimakkaimmin toimintaa ohjaavina kehitysohjelmina olivat alkuvuodesta henkilöstöohjelma, turvallisuuden kehitysohjelma, operatiivisen tehokkuuden kehitysohjelma sekä omaisuudenhallinnan kehitysohjelma. Vuoden 2020 loppupuolella on edelleen tarkoitus käynnistää tavoiteohjelman päivitys, jotta tavoiteohjelma yhä paremmin vastaisi toimintaympäristön muuttuneisiin haasteisiin.

HKL:n johtokunta jätti kokouksessaan 13.9.2018 HSL:lle tarjoutumisen Raide-Jokerin ja kantakaupungin raitioliikenteen liikennöinnistä. Tarjoutumisessa HKL esitti raitioliikenteen operoinnin hintaa nykytasosta edelleen alennettavan, mikä perustuu HKL:n vahvaan työhön kustannustehokkuuden kehittämisessä. Raitioliikenne on HKL:n pitkäjänteen tuottavuuskehityksen johdosta jo nykyisin 15 % 1990-luvun puolivälin kustannustasoa edullisempaa, kun esimerkiksi vertailukohtana bussiliikenteen kustannustaso on samassa ajassa kilpailutuksen myötä alennunut noin 10 %. HSL:n hallitus päätti toukokuussa 2020 käynnistää neuvottelut HKL:n kanssa Raide-Jokerin liikennöinnin käynnistämisestä ja kantakaupungin raitioliikenteen sopimuksen jatkamisesta. Neuvottelut alkoivat kesäkuussa jatkuen arviolta vuoden 2020 loppuun asti.

Kansliapäällikön asettama HKL:n hallintomuotoselvitys päättyi vuonna 2019 esittämään HKL:n yhtiöittämistä yhtenä kokonaisuutena. Kokonaisvaltaisena infra, kalustosta ja liikenteestä vastaavana yhtiönä HKL voi tuottaa yhteiskunnalle mahdollisimman suuren arvon mm. eri toimintojen välisiä synergioita hyödyntäen. Yhtiömuodossa HKL pystyisi myös palvelemaan kaupunkiraideliikenteen seudullistumisen tarpeita paremmin. Metro ulottuu jo Espooseen, Raide-Jokeri tuo Espooseen ratikan ja Vantaalla on suunnitelma raitiolinjan toteuttamisesta Vantaalle 2020-luvulla. Mahdollisen yhtiöittämisen valmistelu on alkuvuoden aikana edennyt kaupunginkanslian ja HKL:n yhteistyössä mm. henkilöstöasioita, investointiprosessia ja taloudellisia mallinnuksia koskien. Myös Espoon ja Vantaan kanssa yhteistyössä tehty seudullinen raitiotie- ja metroselvitys valmistuivat alkuvuonna ja näiden jatkona käynnistettiin seudullisen kaupunkiraideliikenneyhtiön hallintomallia arvioiva

HELSINGIN KAUPUNGIN LIIKENNELIIKELAITOS

työ. Päätöksen mahdollisesta yhtiöittämisestä tekee kaupunginvaltuusto. Yhtiö voisi aloittaa toimintansa aikaisintaan vuonna 2021. Mahdollisesta seudullisesta yhtiöstä päättäisivät Helsinki, Espoo ja Vantaa ja toteutuessaan se voisi aloittaa vielä 2020-luvun ensimmäisellä puoliskolla.

Maailmanlaajuinen koronaviruspandemia vaikutti maaliskuusta alkaen merkittävästi myös HKL:n toimintaan. Matkustajamäärät supistuivat normaalitilanteeseen verrattuna yli 70 % ja HSL:n päätösten mukaisesti keväällä myös metro- ja raitioliikenteen tarjontaa supistettiin. HKL toteutti lukuisia oman henkilöstön ja matkustajien terveyttä varmistamia toimenpiteitä. THL:n kehotuksesta HKL myös aikaisti kaupunkipyöräpalvelun aloitusta. Koronaan liittyvää toimintaa johdettiin kevätkaudella päivittäin pidettävien etäkokouksin. Syyskaudelle metroliiikenteen ruuhkaliikenteen operointiaikoja laajennettiin 3,5 tunnilla, jotta metrossa olisi mahdollisimman hyvät edellytykset matkustaa riittävän etäällä toisista matkustajista.

HKL on yhteistyössä Länsimetro Oy:n kanssa kehittänyt toimintamalleja länsimetron infran hallinnan hoitamiseksi niin yhteiskunnan kuin infran omistajan kannalta mahdollisimman hyvin palvelevasti. HKL hoitaa länsimetron infrastruktuurin kunnossapitoa ja huoltoa Länsimetro Oy:n kanssa tehdyn vuodelle 2020 päivitetyn yhteistyösopimuksen perusteella. Lähtökohtana yhteistyössä on, että kantametron ja länsimetron infra muodostavat yhden pääkaupunkiseudun metrojärjestelmäkokoisuuden, jota kunnossapidetään ja huolletaan yhtenä kokonaisuutena. HKL ja Länsimetro Oy seuraavat sopimuksen toteutumista yhteisesti sovitun mittariston avulla. Mittaristo osoitti HKL:n onnistuneen alkuvuodesta tehtävissään hyvin.

Raide-Jokerin infrahankkeen toteutus eteni alkuvuodesta aikataulussa. Ennusteen mukaan ollaan pysymässä myös hankesuunnitelman mukaisessa kustannusarviossa. Rakentaminen on kesäkaudella käynnissä lähes koko 25 km pitkän linjan pituudella. Merkittävin riski projektille on Patterimäen metsässä raitiotietunnelia varten tarvittavista puidenkaadoista tehty valitus. Uudenmaan ELY-keskus myönsi 9.7.2020 luvan poiketa luonnonsuojelulain mukaisesta liito-oravan suojelusta Patterimäen puistossa Raide-Jokeri-pikaraitiotien rakentamisalueella. ELY-keskuksen ratkaisusta on kuitenkin edelleen mahdollista valittaa hallinto-oikeuteen ja asian käsittely saattaa edelleen venyä, jolloin asialla voi olla vaikutusta projektin kokonaisaikatauluun ja kustannuksiin.

Raide-Jokerin varikon rakentaminen käynnistyi alkuvuonna maanrakennustöillä. Raitiovarikon paikalta pois siirtyvää bussivarikkoa korvaava bussivarikko metrovarikon eteläpuolella otettiin käyttöön toukokuussa 2020. Raide-Jokerin kalustoprojektin ensimmäinen vaunu toimitettiin Helsinkiin loppuvuodesta 2020.

HELSINGIN KAUPUNGIN LIIKENNELIIKELAITOS

Kruunusillat-hanke on jaettu kahteen osaprojektiin (siltaurakka ja allianssiosuus). Siltaurakan suunnitelmat ovat valmistuneet lukuun ottamatta Kruunuvuorensillan suunnitelmia, jotka olivat alkuvuonna vielä viimeistelyvaiheessa. Kruunuvuorensillan suunnitelmien ulkoinen tarkastus on käynnissä ja urakan kilpailutusta valmistellaan. Allianssin toiminta käynnistyi joulukuussa 2019. Allianssin kehitysvaihe 1 (organisointivaihe) saatiin päätökseen ensimmäisen vuosineljänneksen aikana ja kehitysvaihe 2 (suunnitteluvaihe) on alkanut. Kehitysvaihe jatkuu vuoden 2021 alkupuolelle. Molempien osaprojektien rakentaminen voi alkaa arviolta vuoden 2021 aikana ja yhteyden avaaminen liikenteelle aikaisintaan vuoden 2026 aikana.

Kalasadaman raitiotiehanke toteutuksen allianssin palveluntuottajat valittiin huhtikuussa ja hankkeen kehitysvaihe käynnistyi kesäkuussa 2020. Raitiotiehanke on jaettu kahden allianssiryhmityksen kesken. Hankkeen bigroom-työskentely käynnistyi rajoitetusti kesällä 2020. Hankkeelle valmistellun viestintästrategiaa mukaisesti hankkeen nimenä on Kalasadamasta Pasilaan -hanke, joka käsittää hankekokonaisuutena Nihti-Pasila raitiotieyhteyden rakentamisen sekä jatkosuunnittelussa tarkentuvat liittyvät hankkeet kuten katualueen rakennustyöt.

Ruskeasuon raitiovaunuvarikon toteutuksen valmistelu jatkui alkuvuoden aikana. Hankkeessa on päädytty etenemään KVR-urakkamallilla ja alkuvuodesta valmisteltiin urakka-aineistoa sekä viimeisteltiin hankesuunnitelmaa. HKL kävi neuvotteluja hankkeen rahoituksesta kaupunginkanslian ja HSL:n kanssa, jotta hanke voitaisiin tuoda päätöksentekoon myöhemmin syksyllä. Hankkeen urakan hankinta alkoi kesällä valitsemalla viisi tarjoajaa neuvottelumenettelyllä tehtävään kilpailutukseen. Samalla valmistauduttiin varikon väistötilojen toteuttamiseen Eteläisen Postinpuiston alueelle. Työt varikkoalueella käynnistyivät tammikuussa pohjatutkimuksien laatimisella. Myös Koskelan varikon kehittäminen eteni alkuvuonna yhdessä kaavoittajan, liikuntapalveluiden sekä Staran kanssa.

Alkuvuoden aikana yhä suurempi osa Artic-raitiovaunuista siirtyi Transstechin takuuajan kunnossapidosta HKL:n omana työnä tehtävään kunnossapitoon. Vaunuihin on tehty lisäksi sarja takuu- ja tyyppivikakorjauksia. HKL antoi yhden vaunun valmistajalle käyttöön korjaustöiden suunnittelua varten ja vaunu siirrettiin takaisin Otanmäkeen tehtaalle tätä varten. HKL on lisäksi teettänyt vaunuun kuljettajan ergonomiaa kehittäviä toimenpiteitä.

HKL on käynyt aktiivisesti neuvotteluja Variotram –raitiovaunujen myynnistä yhdessä Bombardier Transportationin ja saksalaisen SIM –yhtiön kanssa. Vaunuihin on Saksassa suunniteltu mahdollisuus muuttaa niiden telien raideleveys normaaliraideleveyteen (1435 mm), mikä mahdollistaa niiden käyttämisen nykyistä useamman eri kaupungin raitiotieverkolla. Riippumatta vaunujen myynnin onnistumisesta HKL:n ta-

HELSINGIN KAUPUNGIN LIIKENNELIIKELAITOS

loudellinen asema on turvattu aiemmin tehdyn sovintosopimuksen perusteella.

HKL laati tammikuussa 2020 sopimuksen viiden M300-metrojunan toimittamisesta Helsinkiin espanjalaisen CAF:n kanssa. Junat toimitetaan kesällä 2022 ennen Länsimetron toisen vaiheen (Matinkylä-Kivenlahti) valmistumista. Alkuvuonna jatkui myös VR toimesta tehtävä M100-metrojunien peruskorjaus.

Metron kapasiteetin lisäämistä koskeva HKL:n, Länsimetro Oy:n, Espoon kaupungin ja HSL:n yhteinen hanke käynnistyi alkuvuodesta hankejohtajan rekrytoinnilla. Uusi hankejohtaja aloitti toimessaan helmikuun alussa ja käynnisti organisoinnin, jolla toteutetaan aiemman esiselvityksen mukaisia lyhyen ja pidemmän aikavälin kehittämistoimenpiteitä. Hankkeen yleissuunnitelma valmistuu loppuvuodesta 2020.

Helsingin käräjäoikeus antoi maaliskuun lopussa välipäätöksen metron automatisointia koskevien sopimusten purkua koskevassa asiassa. Päätöksen mukaan HKL:llä oli oikeus purkaa sopimukset Siemensin kanssa metrovarikon laajennusosan automatisointisopimusta lukuun ottamatta. Käräjäoikeuden näkemyksen mukaan automatisointiprojektin viivästykset johtuivat Siemensin vastuulla olevista syistä. Päätös osataan vahvistaa, että sopimusten purku vuonna 2015 tehtiin oikean arviointiin pohjautuen. Käräjäoikeus jatkaa seuraavaksi taloudellisten vaatimusten käsittelyä niin, että päätös saataneen vuonna 2021.

Rautatien metroasemalla elokuussa 2019 sattuneen mittavan vesivahingon korjaustyöt jatkuivat alkuvuonna. Metroaseman hissien korjaus valmistui maaliskuussa 2020. HKL laati tapahtuneista kattavan onnettomuus- ja vahinkoselvityksen, jonka pohjalta käynnistettiin useita eri kehitystoimenpiteitä, joita toteutetaan osin yhdessä muiden toimijoiden kuten HSY:n kanssa.

HKL:n organisaation kehittämistä valmisteltiin alkuvuonna liittyen erityisesti omaisuudenhallinta- ja rakennuttamistehtäviin. HKL:n organisaatiota päätettiin muuttaa siten, että syyskuun alusta infra ja kalusto – yksikkö korvataan omaisuudenhallinta- ja suuret kaupunkiraidehankkeet -yksiköillä. Suuret kaupunkiraidehankkeet –yksikön johtajan tehtävää siirtyy syyskuun alussa hoitamaan nykyinen infra- ja kalustoyksikön johtaja Artturi Lähdetie ja omaisuudenhallintayksikön johtajaksi valittiin ulkoisen haun perusteella Antti Nousiainen. HKL:n yksiköiden sisällä organisaatiota kehitettiin mm. infran omaisuudenhallinnan ja kunnossapidon organisoinnilla sekä liikennöinnin esimiestehtäviä uudelleen organisoimalla.

HELSINGIN KAUPUNGIN LIIKENNELIIKELAITOS

MATKUSTAJA- JA LIIKENNESUORITTEET

Matkustajasuoritteet

HKL:n tuottamassa raitio-, metro- ja lauttaliikenteessä tehtiin yhteensä 49,9 milj. matkaa tammi-kesäkuussa. Raitioliikenteessä matkoja tehtiin 35 % ja metroliikenteessä 33 % edellisvuotta vähemmän. Tammi-helmikuussa metro- ja lauttaliikenteen matkustajamäärät olivat nousseet edellisvuoteen verrattuna, raitioliikenteessä oli edellisen vuoden tasolla.

Maaliskuusta alkaen korona vaikutti matkustajamääriin. Koronan alussa matkustajamäärät putosivat huomattavasti, noin 70 %:lla. Kesäkuussa raitioliikenteessä matkustajamäärä jäi edellisen vuoden kesäkuun tasosta noin 50 % ja metroliikenteessä noin 40 %.

Paikkakilometrit, jotka kuvaavat matkojen tarjontaa, laskivat raitioliikenteessä 6 % ja metroliikenteessä 5 %.

Seuraavissa taulukoissa on yhteenveto liikennesuoritteiden kehityksestä:

Matkustajamäärä, milj. nousua	TP2019	30.6.2019	30.6.2020	Ero-%
Raitioliikenne	56,8	28,6	18,7	-34,6%
Metroliikenne	92,6	45,7	30,7	-32,9%
Lauttaliikenne	2,2	1,0	0,5	-51,8%
Yhteensä	151,5	75,3	49,9	-33,8%

Paikkakilometrit, milj. km	TP2019	30.6.2019	30.6.2020	Ero-%
Raitioliikenne	779,5	390,8	367,9	-5,8 %
Metroliikenne	3 477,2	1 727,7	1 638,3	-5,2 %
Yhteensä	4 256,6	2 118,5	2 006,3	-5,3 %

Liikennesuoritteet

HSL on sopeuttanut raitio- ja metroliikenteen tarjontaa matkustajamäärien laskun takia ja sopeutus on vaikuttanut maaliskesäkuun liikennesuoritteisiin.

Koko vuoden ennuste on, että raitioliikenteessä linjakilometrejä toteutuu noin 7 % budjetissa suunniteltua vähemmän ja metroliikenteessä noin 5 % budjetoitua vähemmän.

HELSINGIN KAUPUNGIN LIIKENNELIIKELAITOS

Seuraavissa taulukoissa on yhteenveto liikennesuoritteiden kehityksestä:

Raitioliikenteen liikennesuoritteet	TP2019	30.6.2019	30.6.2020	Ero-%
Linjakilometrit	6 010 954	3 032 454	2 796 755	-7,8 %
- Nivelvaunut	0	0	0	0 %
- Osamatalalattiivaunut	2 024 509	1 164 315	600 781	-48,4 %
- Matalalattiivaunut	3 986 445	1 868 138	2 195 974	17,5 %
Linjatunnit	500 150	254 823	226 488	-11,1 %
Vuoropäivät	30 889	15 784	13 717	-13,1 %

Metrolaikenteen liikennesuoritteet	TP2019	30.6.2019	30.6.2020	Ero-%
Junalinjakilometrit	6 036 738	2 999 532	2 844 273	-5,2 %
Linjatunnit	161 799	80 397	76 410	-5,0 %
Vuoropäivät	10 956	5 496	4 945	-10,0 %

SITOVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

HKL:n sitovat tavoitteet ja niiden toteuma 2. vuosineljänneksellä ja koko vuoden ennuste ovat:

	Tavoite 2020	2. vuosineljännes	Ennuste 2020	
1. Tilikauden tulos vähintään nolla [M€]	0		Ei toteudu	
Asiakastyytyväisyys (liikennöitsijäarvosana) paranee vuodesta 2018 ja saavuttaa seuraavat tavoitetasot:				
2. Raitioliikenne (toteuma 2019: 4,01)	4,03	4,07	4,07	
3. Metroliikenne (toteuma 2019: 3,90)	4,05	4,12	4,12	
Liikennöinnin luotettavuus säilyy vuoden 2016 tasolla				
4. Raitioliikenne [%]	99,84	99,92	>99,85	
5. Metroliikenne [%]	99,84	99,97	>99,90	

Liikenneliikelaitoksen ennustetaan saavuttavan vuonna 2020 sitovista tavoitteista neljä (4) viidestä (5). Laitoksen sitovista tavoitteista raitio- ja metroliikenteen liikennöinnin luotettavuuden ja asiakastyytyvyyden tavoitteiden ennakoita toteutuvan tavoitteen mukaisesti.

Liikenteen luotettavuusennusteessa oletetaan, että poikkeustilanteessa ajetaan harvennettua liikennettä. Tähän pystytään vastaamaan, jos kul-

HELSINGIN KAUPUNGIN LIIKENNELIIKELAITOS

jettajien poissaolotilanne ei oleellisesti huonone mahdollisessa epidemian toisessa aallossa.

Asiakastyytyväisyyden ennusteessa oletetaan, että ennen koronaa tehdyn tutkimuksen tulokset näyttävät pysyvän suunnan, jossa metro-matkustajien luottamus olisi palautunut länsimetron avaamista edeltäneelle tasolle. Epidemian vaikutuksesta asiakastyytyväisyyteen ei ole käytettävissä tutkimustietoa. Tyytyväisyys korreloi kuitenkin luotettavuuden kanssa, joten voimme perustellusti ennustaa asiakastyytyväisyystavoitteiden täyttyvän.

Tilikauden tulos on jäämässä budjetoidusta. Tällä hetkellä arvioidaan, että koronatilanne vaikuttaa noin 4-5 milj. euroa HKL:n tulokseen. Tilanne kuitenkin elää koko ajan ja jos koronan toinen aalto syksyllä on kevään kaltainen talousvaikutukset tulevat olemaan suuremmat.

HENKILÖSTÖ

HKL:n henkilöstömäärä oli 1 315 henkilöä 30.6.2020 (30.6.2019: 1 272). Vuoden 2019 lopussa henkilöstömäärä oli 1 253. Keskimäärin tammi-kesäkuussa henkilöitä oli 1 285, kun vastaavalla kaudella vuonna 2019 henkilöitä oli keskimäärin 1 234. Kuljettajien määrä on noussut vuodesta 2019.

Henkilöstökuluja on kertynyt tammi-maaliskuussa 30.807.049 euroa (2019: 30.464.898).

INVESTOINNIT

HKL:n investointiennuste on 208,0 milj. euroa. Koronalle ei ole toistaiseksi ollut suurta vaikutusta investointien etenemiseen, mutta pitkittyessään vaikutuksia voi tulla esimerkiksi materiaalihankintojen viivästyntymisen seurauksena.

Suurin yksittäinen investointi on Raide-Jokerin infra 88,4 milj. euroa. Raide-Jokerin varikkoinvestointi on 18,5 milj. euroa ja Kalasataman raitiotiet 14,0 milj. euroa.

KÄYTTÖTALOUS

Koko vuoden ennusteen vertailu tulosbudjettiin

Koko vuoden liikevaihtoennuste on 215,4 milj. euroa eli 7,2 milj. euroa vähemmän kuin tulosbudjetissa. Liikennöintikorvaustuloja on kertymässä 3,6 milj. euroa budjetoitua vähemmän. HSL sopeutti liikenteen tarjontaa maaliskuun osalta matkustajamäärien vähentyessä koronatilanteen takia. Myös syysliikenteen suoritemäärät jäävät budjetissa suunnitellusta tasosta.

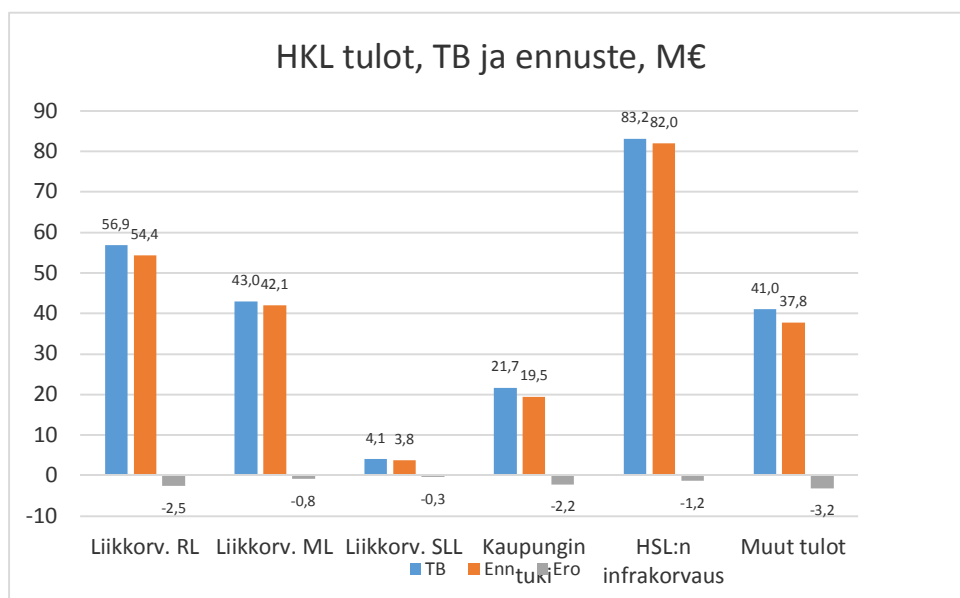
HELSINGIN KAUPUNGIN LIIKENNELIIKELAITOS

HKL:n saama kaupungin tuki on jäämässä budjetoidusta tasosta 2,2 milj. euroa. Syynä on Länsimetro Oy:n vastikkeet, joita korvataan kaupungin tuen kautta. Vastikkeet jäävät budjetoidusta tasosta.

HSL:ltä veloitettavia infrakorvauksia ennustetaan toteutuvan 1,2 milj. euroa budjetoitua vähemmän.

Liiketoiminnan muut tuotot ovat ennusteessa 18,1 milj. euroa eli 2,9 milj. euroa budjetoitua vähemmän. HKL:n saamat mainos- ja vuokratulot ovat jäämässä selvästi budjetoidusta koronan takia. Mainostuloja ovat toteutumassa 2,2 milj. euroa budjetoitua vähemmän.

Seuraavassa kuvassa on HKL:n tulosbudjetin ja ennusteen tuloerät:

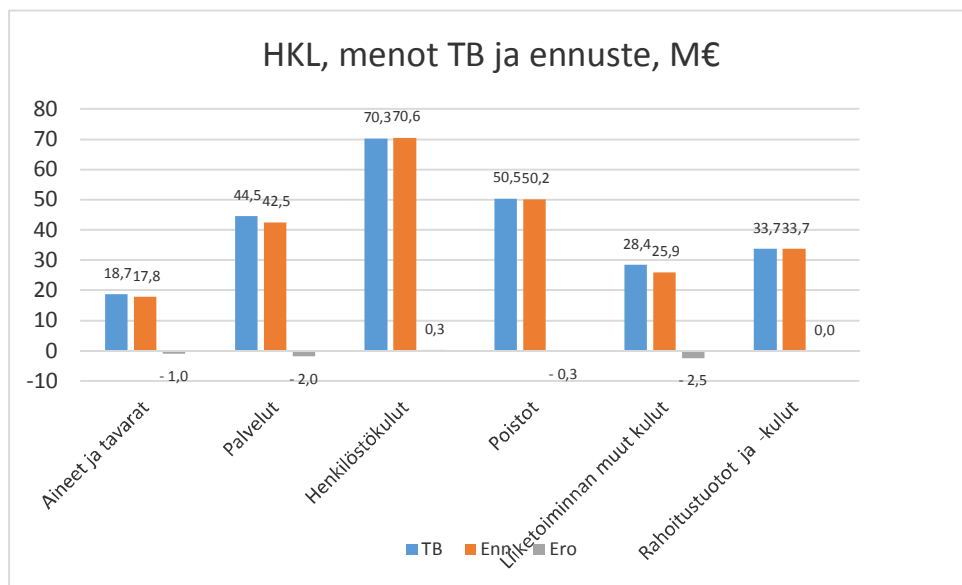

Menoissa koronan takia esimerkiksi liikennöinnin sähkömenoja, kuljettajille maksettavia lisiä ja asiantuntijapalveluiden ostoja on toteutumassa budjetoitua vähemmän.

Liiketoiminnan muut kulut ovat ennusteessa 25,9 milj. euroa eli 2,5 milj. euroa budjettia vähemmän. Länsimetro Oy:lle maksettavia yhtiövastikkeita tullaan maksamaan budjetissa ennakoitua vähemmän.

Seuraavassa kuvassa on HKL:n tulosbudjetin ja ennusteen menoerät:

HELSINGIN KAUPUNGIN LIIKENNELIIKELAITOS

HKL:n tilikauden tulosenennuste ennen varauksia on -1,0 (TB20: 3,7) milj. euroa. Tämän hetkinen arvio on, että koronatilanne heikentää HKL:n tulosta noin 5 milj. euroa vuonna 2020. Oletuksena ennusteessa on, että koronatilanne ei merkittävästi vaikuta esimerkiksi mainos- ja vuokratulouhin sekä liikenteen suoritteisiin loppuvuoden aikana.

RAHOITUS JA TUNNUSLUVUT

HKL:n lainat kaupungilta ovat 231,1 milj. euroa ja muut lainat 274,7 milj. euroa 30.6.2020. Muut lainat on nostettu Euroopan investointipankilta ja Pohjoismaiden investointipankilta.

HKL nosti uutta lainaa kesäkuussa 60,0 milj. euroa Euroopan investointipankilta.

Loppuvuoden aikana HKL ennustaa nostavansa uutta lainaa 20,0 milj. euroa. Laina on kaupungin sisäinen laina.

HKL:n omavaraisuusaste on 40,5 % 30.6.2020 (31.12.2019: 42,8 %).

LIITTEET

- Liite 1: Tuloslaskelmaennuste
- Liite 2: Tuloslaskelma
- Liite 3: Tase, vastaavaa
- Liite 4: Tase, vastattavaa
- Liite 5: Rahoituslaskelma
- Liite 6: Tunnusluvut
- Liite 7: Tunnuslukujen laskentaperusteet

HELSINGIN KAUPUNGIN LIIKENNELIIKELAITOS

LIITE 1

	Ennuste	Tulosbudjetti	Erutus
TUOSLASKELMAENNUSTE 1000€	2020	2020	
LIIKEVAIHTO			
Tuki kaupungilta	19 520	21 702	-2 181
Liikennöintikorvaukset	100 311	103 923	-3 611
Infrakorvaukset	81 978	83 214	-1 236
Muut myyntitulot	13 598	13 735	-136
	215 408	222 573	-7 165
Valmistus omaan käyttöön	6 132	6 284	-152
Liiketoiminnan muut tuotot	18 082	20 957	-2 875
	24 214	27 241	-3 027
Materiaalit ja palvelut			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat:			
Ostot tilikauden aikana	-17 771	-18 750	979
Ulkopuoliset palvelut			
SLL-korvaus	-4 250	-4 550	300
Muiden palvelujen ostot	-38 257	-39 943	1 686
	-60 278	-63 243	2 965
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	-56 036	-55 457	-580
Henkilösivukulut			
Eläkekulut	-12 473	-12 735	262
Muut henkilösivukulut	-2 053	-2 097	44
	-70 563	-70 289	-274
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-50 198	-50 461	264
	-50 198	-50 461	264
Liiketoiminnan muut kulut			
Vuokratulot	-25 002	-27 297	2 295
Muut kulut	-894	-1 077	183
	-25 896	-28 373	2 478
LIIKEYLIJÄÄMÄ	32 688	37 447	-4 759
Rahoitustuotot ja -kulut			
Kunnalle/kuntayhtymälle maksetut korkokulut	-2 915	-2 917	2
Muille maksetut korkokulut	-3 185	-3 183	-2
Korvaus peruspääomalle	-8 442	-8 442	0
Infrakorko	-19 165	-19 165	0
Muut rahoituskulut	-6	0	-6
	-33 712	-33 707	-5
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	-1 025	3 740	-4 765
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	-1 025	3 740	-4 765
Varausten ja rahastojen muutos			
Poistoeron lisäys (-)/vähennys (+)	2 871	2 889	-18
Vapaaehtoisten var. vähennys (+)	-6 629	-6 629	0
	-3 757	-3 740	-18
TILIKAUDEN ALIJÄÄMÄ	-4 782	0	-4 782

HELSINGIN KAUPUNGIN LIIKENNELIIKELAITOS

LIITE 2

TUOSLASKELMA	30.6.2020	30.6.2019
LIIKEVAIHTO		
Tuki kaupungilta	10 850 860,98	10 879 063,02
Liikennöintikorvaukset	48 087 663,72	48 175 997,42
Infrakorvaukset	41 606 962,02	43 676 189,04
Muut myyntitulot	4 635 497,65	6 906 513,15
	105 180 984,37	109 637 762,63
Valmistus omaan käyttöön	2 929 377,14	3 035 199,56
Liiketoiminnan muut tuotot	11 853 417,79	12 122 312,12
	14 782 794,93	15 157 511,68
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat:		
Ostot tilikauden aikana	-9 081 809,92	-9 241 712,68
Ulkopuoliset palvelut		
SLL-korvaus	-1 955 713,34	-1 670 645,64
Muiden palvelujen ostot	-15 815 115,34	-16 797 665,45
	-26 852 638,60	-27 710 023,77
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-24 154 760,83	-23 790 514,50
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-5 712 094,06	-5 805 950,62
Muut henkilösivukulut	-940 193,64	-868 432,83
	-30 807 048,53	-30 464 897,95
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-24 022 996,24	-22 181 862,71
	-24 022 996,24	-22 181 862,71
Liiketoiminnan muut kulut		
Vuokrakulut	-9 974 230,82	-12 496 743,58
Muut kulut	-369 090,60	-550 483,42
	-10 343 321,42	-13 047 227,00
LIIKEYLIJÄÄMÄ	27 937 774,51	31 391 262,88
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	0,00	2 876,78
Muut rahoitustuotot	35,00	1 127,95
Kunnalle/kuntayhtymälle maksetut kor	-1 216 021,94	-765 949,98
Muille maksetut korkokulut	-1 629 144,26	-1 715 528,57
Korvaus peruspääomalle	-4 220 999,88	-4 220 999,88
Infrakorko	-9 582 487,50	-9 772 684,02
Muut rahoituskulut	-8 062,03	-3 518,14
	-16 656 680,61	-16 474 675,86
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	11 281 093,90	14 916 587,02
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	11 281 093,90	14 916 587,02
Varausten ja rahastojen muutos		
Poistoeron lisäys (-)/vähennys (+)	1 423 445,28	-2 535 755,39
Vapaaehtoisten var. vähennys (+)	0,00	3 942 772,45
	1 423 445,28	1 407 017,06
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	12 704 539,18	16 323 604,08

HELSINGIN KAUPUNGIN LIIKENNELIIKELAITOS

LIITE 3

TASE

VASTAAVAA	30.6.2020	30.6.2019	31.12.2019
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet	998 190,64	280 764,26	395 188,36
Muut pitkävaikutteiset menot	1 912 920,01	2 024 895,82	1 968 907,92
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>5 734 327,79</u>	<u>6 213 180,34</u>	<u>5 437 850,07</u>
	8 645 438,44	8 518 840,42	7 801 946,35
Aineelliset hyödykkeet			
Rakennukset ja rakennelmat	218 950 239,71	201 356 421,36	220 906 279,19
Kiinteät rakenteet ja laitteet	228 121 364,98	234 710 057,74	233 420 793,21
Koneet ja kalusto	359 582 570,26	336 871 760,62	364 603 036,42
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>187 347 520,82</u>	<u>142 548 578,76</u>	<u>149 077 095,63</u>
	994 001 695,77	915 486 818,48	968 007 204,45
Sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	<u>39 505 024,70</u>	<u>39 505 024,70</u>	<u>39 505 024,70</u>
	39 505 024,70	39 505 024,70	39 505 024,70
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus			
Aineet ja tarvikkeet	<u>10 704 090,45</u>	<u>12 183 449,07</u>	<u>8 021 780,53</u>
	10 704 090,45	12 183 449,07	8 021 780,53
Saamiset			
Pitkäaikaiset saamiset			
Muut saamiset	<u>31 839 535,55</u>	<u>31 839 535,55</u>	<u>31 839 535,55</u>
	31 839 535,55	31 839 535,55	31 839 535,55
Lyhytaikaiset saamiset			
Myyntisaamiset	18 466 253,70	16 996 232,12	33 270 600,37
Saamiset kunnalta/kuntayhtymältä	900 185,81	0,00	5 628 246,52
Siirtosaamiset	457 644,88	5 889,83	1 595 322,77
Muut saamiset	<u>52 757 449,69</u>	<u>54 913 146,13</u>	<u>49 441,98</u>
	72 581 534,08	71 915 268,08	40 543 611,64
Rahat ja pankkisaamiset			
Rahat ja pankkisaamiset	<u>30 153 929,83</u>	<u>-35 195 949,93</u>	<u>55,57</u>
	30 153 929,83	-35 195 949,93	55,57
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>1 187 431 248,82</u>	<u>1 044 252 986,37</u>	<u>1 095 719 158,79</u>

HELSINGIN KAUPUNGIN LIIKENNELIIKELAITOS

LIITE 4

TASE

VASTATTAVAA	30.6.2020	30.6.2019	31.12.2019
OMA PÄÄOMA			
Peruspääoma	93 804 124,97	93 804 124,97	93 804 124,97
Koroton peruspääoma	286 213 492,66	286 213 492,66	286 213 492,66
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	28 693 614,59	25 863 152,25	25 863 152,25
Tilikauden yli-/alijäämä	<u>12 704 539,18</u>	<u>16 323 604,08</u>	<u>2 830 462,34</u>
	421 415 771,40	422 204 373,96	408 711 232,22
POISTOERO JA VAPAAEHT VARAUKSET			
Poistoero	51 511 240,37	54 358 130,93	52 934 685,65
Vapaaehtoiset varaukset			
Investointivaraukset	<u>7 389 107,45</u>	<u>747 564,80</u>	<u>7 389 107,45</u>
	58 900 347,82	55 105 695,73	60 323 793,10
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen			
Lainat kunnalta/kuntayhtymältä	221 875 215,70	141 085 113,41	221 875 215,70
Lainat rahoituslaitoksilta	<u>266 952 715,61</u>	<u>220 037 599,06</u>	<u>206 952 715,61</u>
	488 827 931,31	361 122 712,47	428 827 931,31
Lyhytaikainen			
Lainat kunnalta/kuntayhtymältä	9 209 897,71	1 987 675,49	9 209 897,71
Lainat rahoituslaitoksilta	7 732 917,91	7 732 917,92	13 084 883,45
Ostovelat	15 430 144,51	10 578 396,18	32 749 219,19
Korottomat velat kunnalta/kuntayhtymältä	945 170,08	214 555,51	5 900 061,38
Yhdystili	69 759 120,28	135 876 647,52	99 912 988,17
Siirtovelat	28 524 801,54	25 830 194,10	35 127 969,36
Muut lyhytaikaiset velat	<u>86 685 146,26</u>	<u>23 599 817,49</u>	<u>1 871 182,90</u>
	218 287 198,29	205 820 204,21	197 856 202,16
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>1 187 431 248,82</u>	<u>1 044 252 986,37</u>	<u>1 095 719 158,79</u>

HELSINGIN KAUPUNGIN LIIKENNELIIKELAITOS

LIITE 5

RAHOITUSLASKELMA 1000 €
1.1. - 30.6.2020

	30.6.2020	30.6.2019	31.12.2019	Ennuste
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
Tulorahoitus				
Liikelyijäämä (-alijäämä)	27 938	31 391	39 511	32 688
Poistot ja arvonalennukset	24 023	22 182	45 433	50 198
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korvaus peruspääomalle	-4 221	-4 221	-8 442	-8 442
Infrakorko	-9 582	-9 773	-19 180	-19 165
Kunnalle/kuntayhtymälle maksetut korkokulut	-1 216	-766	-1 839	-2 915
Muille maksetut korkokulut	-1 637	-1 715	-3 409	-3 190
Muut tulorahoituksen korjauserät	0	0	87	0
	35 304	37 098	52 161	49 173
Investoinnit	-50 861	-58 919	-134 060	-208 034
Investoinnit netto	-50 861	-58 919	-134 060	-208 034
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN NETTORAHAVIRTA	-15 557	-21 821	-81 899	-158 861
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikainen				
Kunnalta/kuntayhtymältä saatujen lainojen lisäys	0	0	80 790	20 000
Muilta saatujen lainojen lisäys	60 000	0	0	60 000
Kunnalta/kuntayhtymältä saatujen lainojen vähennys	0	0	0	-9 210
Muilta saatujen lainojen vähennys	0	0	-13 085	-13 085
Lyhytaikainen				
Kunnalta/kuntayhtymältä saatujen lainojen muutos, lisäys(+), vähennys(-)	0	0	7 222	0
Muilta saatujen lainojen muutos	-5 352	-5 352	0	0
	54 648	-5 352	74 927	57 705
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Vaihto-omaisuuden muutos	-2 682	-2 992	1 170	0
Yhdistyvelkojen muutos, lis (+), väh (-)	-30 154	35 197	-767	78 155
Saamisten muutokset, lisäys (-), vähennys(+)	-36 766	-48 344	-11 345	23 000
Saamisten muutos kunnalta/kuntayhtymältä	4 728	1 200	-4 428	0
Korottomien velkojen muutos, lis (+), väh (-)	60 892	-90 202	-80 462	0
Korottomien velkojen muutos kunnalta/kuntayhtymältä	-4 955	-3 563	2 122	0
	-8 937	-108 704	-93 709	101 155
RAHOITUKSEN NETTORAHAVIRTA	45 711	-114 056	-18 782	158 860
RAHAVAROJEN MUUTOS	30 154	-135 877	-100 681	0
Rahavarojen muutos				
Kassavarat kauden lopussa	30 154	-35 196	0	0
Kassavarat 1.1.	0	0	0	0
	30 154	-35 196	0	0

HELSINGIN KAUPUNGIN LIIKENNELIIKELAITOS

LIITE 6

TUNNUSLUVUT	30.6.2020	30.6.2019	31.12.2019
Toiminnan laajuus			
Liikevaihto, milj. €	105,2	109,6	207,2
Liikevaihdon muutos, %	-4,1		
Tulos ja kannattavuus			
Liikevoitto, milj. €	27,9	31,4	39,5
Liikevoitto, %	26,6	28,6	19,1
Rahoitustulos, %	33,6	33,8	25,1
Kokonaispääoman tuotto, %	4,9	5,9	3,6
Sijoitetun pääoman tuotto, %	5,9	7,4	4,5
Rahoitus			
Omavaraisuusaste, %	40,5	45,7	42,8
Quick ratio	0,5	0,2	0,2
Current ratio	0,5	0,2	0,2

HELSINGIN KAUPUNGIN LIIKENNELIIKELAITOS

LIITE 7

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAPERUSTEET

TOIMINNAN LAAJUUS

Liikevaihdon muutos, % $100 \times \frac{\text{Liikevaihdon muutos}}{\text{Liikevaihto edellisellä kaudella}}$

TULOS JA KANNATTAVUUS

Liikevoitto, % $100 \times \frac{\text{Liikeylijäämä}}{\text{Liikevaihto}}$

Rahoitustulos, % $100 \times \frac{\text{Liikeylijäämä ennen satunnaisia eriä + poistot}}{\text{Liikevaihto}}$

Kokonaispääoman tuotto, % $100 \times \frac{\text{Liikeylijäämä ennen satunnaisia eriä + rahoituskulut}}{\text{Oikaistun taseen loppusumma keskimäärin tilikaudella}}$

Sijoitetun pääoman tuotto, % $100 \times \frac{\text{Liikeylijäämä ennen satunnaisia eriä + rahoituskulut}}{\text{Taseen loppusumma - korottomat velat (keskimäärin tilikaudella)}}$

RAHOITUS

Omavaraisuusaste, % $100 \times \frac{\text{Oikaistu oma pääoma}}{\text{Oikaistun taseen loppusumma - saadut ennakkomaksut}}$

Quick ratio $\frac{\text{Rahoitusomaisuus}}{\text{Lyhytaikaiset velat - saadut ennakkomaksut}}$

Current ratio $\frac{\text{Vaihto-omaisuus + rahoitusomaisuus}}{\text{Lyhytaikaiset velat}}$